

درس هشتم

توصیف دوست خوب

نزدیکتر از خویشاوند
برترین اندوخته و سرمایه
عامل زنده شدن روح و روان انسان

توصیف دوست بد

پاره ای از آتش
ترسناک تر از هر چیز
شمشیری زیبا اما زهرآلود

انتخاب دوست در دوران نوجوانی از اهمیت و حساسیت بالایی برخوردار است

اهمیت انتخاب دوست خوب ← اول اینکه: در سنین بلوغ عواطف انسانی در حال رشد و شکوفایی است و برقراری پیوند دوستی در این دوران به این شکوفایی کمک میکند و باعث پرورش محبت ورزی میشود.

دوم اینکه: وقتی علاقه قلبی بین دو دوست ایجاد میشود آن دو از صفات و حالت همدیگر تاثیر میپذیرند میزان این اثر پذیری در دوران نوجوانی بسیار بالاست و گاه به اندازه ای است که شخص میکوشد مانند دوست خود حرف بزند .

(این اثر پذیری بسیار آرام و تدریجی است و گاهی خود انسان هم متوجه آن نمیشود)

سخن امام علی (ع) در مورد اثر پذیری از دوست: از دوستی با افراد فاسد پرهیز که وجودت ناخودآگاه، ناپاکی و بدی را از آنان میرباید، در حالی که تو از آن بی خبری .

اهمیت دقت در انتخاب دوست برای چیست؟ برای بالا بودن میزان تاثیری که دوستان بر اخلاق و رفتار ما میگذارند و رشد و شکوفایی عواطف

معیارهای انتخاب دوست

۱- اهل نمار باشد

۲- صادق و راستگو باشد.

۳- وفای به عهد داشته باشد.

۴- اهل نیکی کردن باشد.

ویژگی های دوست خوب با توجه به قرآن کریم و سخنان پیشوایان: ۱- اهل فکر و اندیشه باشد

شخصی را به دوستی انتخاب کنیم که عاقل باشد و در گرفتن تصمیمات درست کمک کند و بدون فکر و اندیشه راهی را پیش پای دوست خود نگذارد و اگر خودش توانست دوستش را راهنمایی کند او را به سمت مشورت با افراد آگاه سوق دهد و اما دوستی با افراد نادان هم ضررهای زیادی را به همراه دارد زیرا با دادن مشورت های غلط باعث لغزش و انحراف آنها میشود پس باید از دوستی با افراد نادان پرهیز کرد زیرا آنها میخواهند به نفع شما قدمی بردارند ولی بعلت نادانی مایع زیان و ضرر شما میشوند

۲- اهل گناه نباشد و از گناهان دیگران نیز ناراحت نشود

دوری کردن از گناهان و آلودگی های اخلاقی یکی دیگر از ویژگی های مهم دوست خوب است برخی انسانها به گناه و زشتی و بی بند و باری عادت کرده اند و با هر کس دیگر که دوست شوند بر او اثر ناشایست میگذارند

۳- خیر خواه دوستانتش است

دوستان واقعی خیریکدیگر را میخواهند برای همین هر عیبی که از دوستشان ببینند پنهانی به او تذکر میدهند و دوستشان را در برطرف کردن این عیوب یاری میکنند (امام صادق (ع) در رابطه با دوستی با افراد خیر خواه میفرمایند: محبوبترین دوستانم نزد من کسی است که عیبهای مرا به من هدیه دهد

(سخن حضرت علی (ع) با دوستی با افراد گناهکار: سزاوار و شایسته نیست که مسلمان با افراد بی بند و بار رفاقت کند زیرا او کارهای زشت خود را زیبا جلوه میدهد و دوست دارد که دوستش هم رنگ او باشد

حدود و وظایف دوستی : حفظ دوستی از پیدا کردن دوست مشکل تر است

گرچه باید بین دوستان نزدیک صمیمیت حکم فرما باشد اما در هر حال باید به شخصیت یکدیگر احترام بگذارند و از محدوده ادب و اخلاق خارج نشوند

سخن حضرت علی (ع) در رابطه با رابطه صمیمانه به دوست : به اتکای رابطه صمیمانه و دوستانه حق برادرت را ضایع مکن زیرا این عمل رابطه دوستی را از بین میبرد و کسی که حقش را ضایع ساخته ای دیگر دوست تو نیست.

۱. احترام به دوست

چند مورد از مواردی که پیوند دوستی را سست میکند: ۱- نام ناپسند نهادن

۲- مسخره کردن

۳- شوخی های آزار دهنده

۴- استفاده بیش از حد و بدون اجازه از وسایل دوستان

لازمه دوستی پایدار رعایت میان روی است گاهی اوقات شیفتگی فوق العاده به دوست باعث میشود که حدود دوستی رعایت نشود و همین مسئله مشکلاتی را برای ما بوجود می آورد .

۲- میان روی در دوستی

میان روی در دوستی را باید در چند مورد
به خوبی رعایت کرد

الف) پرهیز از گفتن تمامی اسرار به دوست: در عین اعتماد به دوست نباید همه اسرار زندگی را به او فاش کنیم حضرت علی (ع) در رابطه با پرهیز از گفتن اسرار به دوست میفرماید محبت خود را نثار دوست کن و در عین حال بطور مطلق به او اعتماد مکن همانگونه که میخواهی با تو رفتار نمایند با او رفتار کن ، اما همه اسرار را با او در میان مگذار.

ب) نداشتن توقع بیجا از دوست، نباید انتظار داشته باشیم دوست ما هرگونه خواسته ما را برآورده کند و یا همواره برای ما فداکاری کرده و بخاطر ما از همه چیز بگذرد برخی از افراد توقع ایثار و فداکاری یک طرفه از دوست خود دارند تا جایی که انتظار دارند در هر امر باطلی از آنها حمایت کنند حضرت علی(ع) در رابطه با انتظار فداکاری بیجا از دوست میفرماید: کسی که از دوست خود جز فداکاری انتظاری ندارد همواره (از او) خشمگین و ناراحت است.

ج) پرهیز از علاقه افراطی: دوستیهای دوران نوجوانی ممکن است به سرعت به علاقه های بسیار شدیدی تبدیل شود این نوع علاقه ها موجب اضطراب و پریشانی خاطر میشود و آرامش زندگی انسان را بر هم میزند زیرا فرد همواره نگران از دست دادن دوست خود است

مدرسه شاهد باهنر